

Nr 232

Av herr Larsson i Norderön m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående Statens skogsförbättringsanslag.

I årets statsverksproposition bilaga II, nionde huvudtiteln, äskas under punkt 115: Statens skogsförbättringsanslag ett förslagsanslag om 3,6 miljoner kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till föregående år med 1,0 miljon kronor. I anslutning härtill har departementschefen föreslagit, att detta belopp om 1,0 miljon kronor uteslutande skulle få användas för ökad bidragsgivning till skogsodling på sämre jordbruksmark. Härmed skulle bidragsramen för dylika åtgärder ökas från tidigare 1,2 miljoner till 2,2 miljoner kronor, varigenom bidrag skulle kunna utgå för skogsodling av 7 000 ha per år mot nuvarande 4 000 ha. Övriga anslagsposter under denna punkt skulle utgå med samma belopp som tidigare år.

De senaste jordbruksräkningarna och övriga undersökningar rörande strukturuomvandlingen inom jordbruket visar, att åkerarealen inom landet minskar i allt snabbare takt. Till en del orsakas denna förändring av att åkerjord tas i anspråk som väg- och tomtmark. Minskningen i åkerarealen beror dock till huvudsaklig del på att åkerjord överföres till andra ägoslag. Bl. a. sker en betydande övergång till skogsmark. Det sker dels genom formlig skogsodling, dels genom en successiv övergång. I och för sig måste det anses ekonomiskt motiverat och önskvärt, att de allra sämsta jordbruksjordarna överföres till skogsmark. Likväl synes här en viss återhållsamhet vara på sin plats. De goda konjunkturer, som under senare år förelegat inom skogsbruket i förening med en utpräglad svag konjunktur inom jordbruket, har medfört att skogsbrukets konkurrensläge i förhållande till jordbruket i hög grad förbättrats. Huruvida denna förskjutning kommer att bli bestående är emellertid inte utan vidare klart. Krisen inom skogsbruket innevarande säsong visar i varje fall att konjunkturerna kan växla även inom denna näringsgren. Dessutom synes man ha anledning räkna med att olika ägarkategorier har divergerande uppfattningar rörande vilken åkerjord som lämpligen bör överföras till skogsmark. I många fall torde en skogsplantering av åkerjorden vara ett bekvämt sätt att undgå de besvär som är förenade med åkerjordens brukning. Skogsplantering torde i sådana fall ofta vara mindre önskvärd sett utifrån den bofasta, jordbrukande befolkningens synpunkt. Det finns anledning befara, att en utökad bidragsgivning på detta område till betydande del kommer att tas i anspråk av sådana kategorier jordägare, som huvudsakligen betraktar jordinnehavet som en kapitalplacering.

Enligt tillgänglig statistik finns i landet cirka 500 000 ha hagmark. Till en del torde dessa arealer utnyttjas som beten men i betydande utsträckning får man räkna med att de i realiteten är helt improduktiva. Enligt vår uppfattning borde den statliga bidragsverksamheten till främjande av skogsodling i första hand koncentreras till dylika marker. Man torde också kunna räkna med att skogsplantering på åkerjord genomsnittligt sett är något billigare att utföra än skogsodling på andra marktyper. Därmed är åtgärden givetvis också mera räntabel för ägaren. Eftersom de belopp som kan ställas till förfogande för verksamhet av detta slag med nödvändighet måste vara begränsade, synes det vara motiverat att bidragsgivningen i första hand kommer sådana skogsförbättringsåtgärder till del, vilkas räntabilitet ur den enskildes synpunkt kan betraktas som tveksam.

Enligt företagna utredningar är tillgången på plantmaterial inte på långt när tillräcklig för att fylla det verkliga behovet under de närmaste åren. En intensifierad skogsplantering på åkerjord skulle givetvis öka anspråken på frö och plantmaterial, vilket måste bli till förfång för de återväxtåtgärder, som enligt skogsvårdslagen måste genomföras. Även ur denna synpunkt måste det absoluta företräde som i propositionen givits skogsplantering på jordbruksmark anses mindre lämpligt.

Av propositionen framgår icke med önskvärd tydlighet vilken typ av mark som avses ifrågakomma. Ett uttalande från riksdagens sida i anslutning till vad vi här anfört synes oss därför nödvändigt.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte uttala att bidrag ur Statens skogsförbättringsanslag i första hand skall utgå till åtgärder som avser skogsodling på hagmark och annan därmed jämförbar mark och först i andra hand till skogsplantering på åkerjord.

Stockholm den 27 januari 1959

Erik Larsson
i Norderön

Harald Larsson
i Hedenäset

John Johansson
i Gränö

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärälund

Harry Wahrendorff